

Wsparcie w walce z COVID-19

W ubiegłym roku, aż szesnaście **Wojewódzkich Funduszy Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej** przeznaczyło **6,6 mln zł** na pomoc szpitalom w zakresie zapobiegania i zwalczania COVID-19. W bieżącym roku **Wojewódzkie Fundusze (w tym śląskie)** kontynuują działania pomocowe, ukierunkowane na walkę z koronawirusem. Na ten cel przekazano **6,7 mln zł**.

Każdy z szesnastu, Wojewódzkich Funduszy Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (WFOŚiGW) w 2020 r. finansowo wsparł jednoimienne szpitale zakaźne w swoim regionie. Łącznie suma ta wyniosła 6,6 mln zł. Zebrane środki pozwoliły wspomnianym placówkom na bezpieczne zagospodarowanie zakaźnych odpadów medycznych, przez nich wytworzonych.

„Musimy pamiętać, że odpady w postaci maseczek, przyłbic i kombinezonów ochronnych, z których korzystają Medycy wykonujący codziennie ogromną pracę, opiekując się chorymi na COVID-19, muszą zostać zagospodarowane w bezpieczny sposób. Dlatego cieszy mnie wspólne zaangażowanie Wojewódzkich Funduszy i fakt, że już po raz kolejny wspierają one finansowo szpitale w swoich regionach w tym zakresie” – zaznacza minister klimatu i środowiska Michała Kurtyka.

W związku z obecną sytuacją epidemiologiczną, zwłaszcza potrzebie zapobiegania i zwalczania zakażeń COVID-19, WFOŚiGW będzie kontynuować swoje działania w zakresie dalszej walki z epidemią. Śląskie placówki medyczne mogą liczyć na taką pomoc.

„Zaferowany w ubiegłym roku przez WFOŚiGW mechanizm wsparcia walki z COVID-19 został pozytywnie przyjęty przez beneficjentów, dlatego Wojewódzkie Fundusze wyraziły gotowość dalszego finansowania przedsięwzięć także w tym roku. W 2021 roku przeznaczą one łącznie 6,7 mln zł na działania związane z zagospodarowaniem zakaźnych odpadów medycznych w szpitalach w swoich regionach” – podkreśla Marek Ryszka, wiceprzewodniczący Konwentu Prezesów Zarządów WFOŚiGW.

Czyste powietrze

Informacje o rządowych, wojewódzkich dotacjach na ograniczenia niskiej emisji są dostępne na oficjalnych stronach internetowych Wojewódzkich Funduszy Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej oraz oficjalnej stronie Najwyższej Izby Kontroli.

WOJEWÓDZTWO ŚLĄSKIE: Program Czyste Powietrze

Czyste Powietrze to program realizowany na terenie województwa śląskiego. Jego nadrzędnym celem jest właściwa ochrona środowiska naturalnego, poprzez minimalizowanie lub całkowite usunięcie przez śląskie, jednorodzinne domy emisji pyłów, czy innych zanieczyszczeń, które mogą przedostawać się do atmosfery. „Czyste Powietrze” jest realizowany przez Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej z siedzibą w Katowicach. Nadrzędnym założeniem projektu jest wymiana starych kotłów, pieców na paliwo stałe. Dodatkowo projekt skupia się na możliwej termomodernizacji śląskich budynków jednorodzinnych, stwarzając warunki do gospodarowania własną energią. Co oczywiście wiąże się z obniżen-

iem wydatków mieszkańców jednorodzinnych domów na terenie województwa śląskiego.

Z programu mogą skorzystać mieszkańcy Śląska (tj. osoby fizyczne), będący właścicielami lub współwłaścicielami domów jednorodzinnych czy wydzielonych lokali mieszkaniowych. Na terenie województwa śląskiego dotacje przyznaje Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (WFOŚiGW). Budżet Programu to 103 mld zł. Indywidualnie wyznaczone środki należy zagospodarować na: wentylację mechaniczną z odzyskiem ciepła, wymianę, zakup lub montaż źródła ciepła, mikroinstalację fotowoltaiczną, instalację centralnego ogrzewania oraz ciepłej wody użytkowej, ocieplenie przegród budowlanych, dokumentację (audyt energetyczny, dokumentacja projektowa), a także stolarkę drzwiową i okienną.

„Czyste Powietrze” ruszyło w 2018 roku. Planowo projekt ma zostać zakończony w roku 2029. Umowy z mieszkańcami województwa śląskiego będą podpisywane do dnia 31.12.2027 roku, natomiast zakończenie wszelkich prac objętych umową nastąpi do dnia 30.06.2029 roku.

Wszelkie informacje dotyczące Programu „Czyste Powietrze” zainteresowani mogą uzyskać w punktach konsultacyjnych WFOŚiGW w takich miastach jak: Katowice, Bielsko-Biała, Częstochowa. Ze względu na obecną sytuację epidemiologiczną organizacja pracy WFOŚiGW w Katowicach uległa zmianie, placówka do odwołania pracuje w trybie zdalnym. Kontakt z pracownikami WFOŚiGW odbywa się wyłącznie drogą mailową, poprzez EPUAP, bądź pocztą tradycyjną. W sytuacjach wyjątkowych istnieje możliwość kontaktu z pracownikami WFOŚiGW drogą telefoniczną.

WFOŚiGW: Numery kontaktowe w sprawie projektu „Czyste Powietrze”

WFOŚiGW: www.wfosigw.katowice.pl

32 60 32 200 (informacja ogólna),

32 60 32 252 (Zespół ds. Programu CZYSTE POWIETRZE: w sprawach dot. przygotowania i rozpatrzenia wniosków o dofinansowanie, przygotowania

umów i aneksów do umów o dofinansowanie),

32 60 32 256 (Zespół ds. Programu CZYSTE POWIETRZE: w sprawach dot. rozliczenia umów o dofinansowanie).

Nabór do Programu „Moja Woda”

Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach podał oficjalną informację, na temat przybliżonej daty uruchomienia naboru do Programu „Moja Woda” w roku 2021.

Program „Moja Woda” cieszy się sporym zainteresowaniem wśród mieszkańców województwa śląskiego. Nic więc dziwnego, że tyle osób pragnie wziąć w nim udział. Jak podaje katowicki WFOŚiGW, prawdopodobne uruchomienie Programu ma nastąpić w I kwartale 2021 roku. Dokładna data zostanie podana do publicznej wia-

domości, po ustaleniu z Narodowym Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

Informacje dotyczące planowanego naboru (tzn. Program, sposób rozliczeń, terminy składania potrzebnych wniosków, regulamin naboru wniosków etc.) zostaną ogłoszone tuż po zamknięciu uzgodnień z NFOŚiGW.

W ramach Programu „Moja Woda”, w ubiegłym roku do Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach wpłynęło 3 092 wniosków, na łączną kwotę wynoszącą 14 002 980 złotych.

SMOG, jak nam zagraża?

Na przestrzeni ostatnich lat, o smogu zrobiło się głośno i to nie w pozytywnym kontekście. Wielokrotnie mówimy się o jego skutkach, które mają negatywny wpływ na ludzkie zdrowie. Zatem czym jest smog i jak powstaje? Czy rzeczywiście nam zagraża? Jeżeli tak, to o jakich konsekwencjach mówimy? Sprawdźmy.

Czym jest smog?

Zacznijmy od początku, skąd wzięła się nazwa smog? Jest to połączenie dwóch, angielskich słów „smoke” (tł. dym) i „fog” (tł. mgła), która doskonale przedstawia czym właściwie jest owiany złą sławą smog. Teoretycznie można uznać, że jest to nienaturalna „sztuczna mgła” wywołana przez szkodliwą działalność człowieka oraz siły natury.

Smog jest to wynik negatywnego połączenia powietrza z zanieczyszczeniami, spalinami za które odpowiada człowiek. Jakie szkodliwe działania mamy na myśli? Mowa tu o: działaniu obiektów przemysłowych (np. fabryki), spalinach samochodowych, czy ogrzewaniu (np. węglem, drewnem) w sezonie jesienno-zimowym. Winna jest również pogoda. Zmieniający się klimat, ukształtowanie terenu również wpływają na powstawanie i utrzymywanie się smogu.

W składzie smogu znajdują się toksyczne dla organizmu człowieka gazy i pyły, takie jak: pył zawieszony (PM 10, PM 2,5), tlenki azotu (NOx), dwutlenek siarki (SO₂) oraz tlenek węgla (CO).

Rodzaje smogu

Zasadniczo wyróżniamy dwa rodzaje smogu: smog w typie Los Angeles oraz smog londyński – niestety oba występują nie tylko w Polsce, ale również w województwie śląskim. Smog w typie Los Angeles przeważnie pojawia się podczas lata, w strefach subtropikalnych. Z kolei smog londyński występuje częściej w umiarkowanej strefie klimatycznej, zwłaszcza podczas zimniejszych miesięcy (tj. listopad-styczeń). Co je różni? Odpowiedź jest prosta – skład. Smog londyński to mieszanka przeróżnych pyłów, tlenków (m.in. siarki, azotu, węgla) i sadzy. Smog typu Los Angeles to mieszanka gazów (m.in. azotu, węgla) oraz węglowodorów. Występowanie obu jest groźne i negatywnie wpływa na zdrowie mieszkańców, w tym mieszkańców województwa śląskiego.

Negatywne skutki

Z pewnością nie macie większego problemu z rozpoznaniem smogu – gęsty dym, unoszący się nad miastem. Jego obecność sprawia, że oddycha-

nie sprawia nam trudność. Nie jest to najgorsza konsekwencja smogu, są to jego długotrwałe skutki, które odbijają się na ludzkim zdrowiu. Im dłużej jesteśmy narażeni na wdychanie smogu (zwłaszcza toksycznych substancji), tym zdrowotne konsekwencje mogą być poważniejsze. Smog może prowadzić do: wystąpienia alergii czy astmy, niewydolności oddechowej, obniżenia odporności ludzkiego organizmu, powstawania chorób układu krwionośnego (w tym serca), a także powstania chorób nowotworowych.

Na szkodliwe oddziaływanie smogu narażone są również: roślinność uprawna (np. zboża, owocowe sady), a także zwierzęta hodowlane. To właśnie z nich tworzone są produkty, które znajdują się na ogólnodostępnych, sklepowych półkach. Negatywnych skutków smogu, nie odczujecie od razu. Może minąć kilka miesięcy, lat nim ludzki organizm ukaże skutki zanieczyszczeń powietrza.

Smog w województwie

Zgodnie z danymi zebranymi przez Samorząd Województwa Śląskiego, aż 14 z 33 najbardziej zanieczyszczonych, polskich miast znajduje się właśnie TU, na Śląsku! Władze województwa postanowiły wziąć sprawy w swoje ręce, tworząc długofalowy plan, mający na celu zahamowanie oraz zatrzymanie negatywnych konsekwencji smogu w województwie śląskim. Jednym z jego kluczowych elementów jest uchwała antysmogowa, czyli Uchwała V/36/1/2017 Sejmiku Województwa Śląskiego w sprawie wprowadzenia na obszarze województwa śląskiego ograniczeń w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw. Została ona uchwalona 07.04.2017 roku. Na mocy ustawy, wprowadzono terminy wymiany kotłów i pieców właśnie na terenie województwa śląskiego. Prezentują się one następująco:

- od 1 stycznia 2022 zakaz używania kotłów eksploatowanych ponad 10 lat od daty produkcji lub nieposiadających tabliczki znamionowej,
- od 1 stycznia 2024 zakaz używania kotłów eksploatowanych od 5 do 10 lat od daty produkcji,
- od 1 stycznia 2026 zakaz używa-

nia kotłów eksploatowanych do 5 lat od daty produkcji,

- od 1 stycznia 2028 zakaz używania kotłów spełniających wymogi emisyjne klas 3. i 4. normy PN-EN 303-5:2012.

Powyższe terminy odnoszą się do tych urządzeń, które niespełniają norm emisji wg PN-EN 303-5:2012. Ich data produkcji liczona jest na dzień wejścia uchwały w życie, czyli od dnia 01.09.2017 r. Należy podkreślić, że na mocy uchwały w dalszym ciągu obowiązuje zakaz spalania: węgla brunatnego, mułu i flotu oraz ich mieszanek, węgla o udziale ziarna 0-3mm powyżej 15% oraz biomasy o wilgotności powyżej 20%.

Właściwa profilaktyka

Ustaw antysmogowa to nie wszystko. Władze województwa śląskiego od kilku lat nagłaśniają problem smogu, czego dowodem są między innymi kampanie informacyjno-edukacyjne na temat walki ze smogiem, aplikacja i platforma Śląskie SmogSTOP, dostawy oczyszczaczy powietrza do śląskich przedszkoli biorących udział w kampanii „MOGĘ! Zatrzymać SMOG- Przedszkolaku złap oddech”, która doczekała się dwóch edycji.

To nie koniec! W ramach projektu InfoSMOG-MED, który jest realizowany przez Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego w partnerstwie ze Śląskim Centrum Chorób Serca w Zabrzu oraz Instytutem Ekologii Terenów Przemysłowych w Katowicach przeprowadzono konferencję „Zwalczyc smog-wyzwanie dla województwa śląskiego”, która odbyła się 12 stycznia 2021 roku w formie online. W trakcie konferencji miała miejsce debata ekspercka pt. „Działania antysmogowe w województwie śląskim i sposoby ich finansowania”. W dużej mierze była ona poświęcona tematyce smogu, a także właściwej profilaktyce. To właśnie ona ma uświadaczać i jednocześnie chronić ludzki organizm przed negatywnymi skutkami smogu. Dodatkowo informuje o możliwościach pozyskania dofinansowania w zakresie walki z zanieczyszczonym powietrzem.

Program Czyste Powietrze

Czyste Powietrze to kolejna inicjatywa realizowana w województwie śląskim, której głównym celem jest minimalizowanie lub całkowite uniknięcie emisji pyłów oraz innych zanieczyszczeń wprowadzonych do atmosfery przez jednorodzinne domy. Program jest realizowany przez Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach. Główną ideą programu jest wymiana starych pieców, kotłów na stałe paliwo, a także właściwa termomodernizacja budynków jednorodzinnych w województwie śląskim, tak by mogły one odpowiednio zarządzać energią. Nadrzędnym celem programu jest ochrona środowiska naturalnego. Celem podrzędnym jest zwiększenie indywidualnego, domowego budżetu mieszkańców domów jednorodzinnych, poprzez finansowe oszczędności.

Program jest kierowany do osób fizycznych, którzy są właścicielami/współwłaścicielami domów jednorodzinnych/wydzielonych lokali mieszkaniowych. W województwie śląskim dotacje udziela Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (WFOŚiGW). Budżet Programu wynosi 103 mld zł. W jego ramach przewiduje się wyznaczenie środków pieniężnych (tj. dofinansowania) na: źródło ciepła (wymianę, zakup, montaż), instalację centralnego ogrzewania i ciepłej wody użytkowej, wentylację mechaniczną z odzyskiem ciepła, mikroinstalację fotowoltaiczną, ocieplenie przegród budowlanych, stolarkę drzwiową i okienną, dokumentację (audyt energetyczny, dokumentacja projektowa). Program jest realizowany od 2018, jego planowane zakończenie przypada na rok 2029.

Projekt zintegrowany LIFE

Zarząd Województwa Śląskiego wyraził zgodę na dołączenie województwa śląskiego do projektu zintegrowanego LIFE „Wdrażanie Programu ochrony powietrza dla województwa małopolskiego – Małopolska w zdrowej atmosferze”. Decyzja ta została poparta uchwałą Nr 1338/123/V/2016 z dnia 28 czerw-

ca 2016 r. Projekt jest realizowany w 4 fazach, został rozplanowany na lata 2015-2023. Województwo Śląskie uczestniczy w projekcie od października 2016 r. Projekt o akronimie LIFE 14 IPE PL 021 / LIFE –IP MALOPOLSKA jest dofinansowany przez środki unijne z ramienia programu LIFE. Założeniem projektu jest wypracowanie współpracy między województwem śląskim, małopolskim, Republiką Czeską i Republiką Słowacką. Ma on wspólny cel, zmierzający do poprawy jakości powietrza.

Partnerami ww. projektu są: Województwo Małopolskie (beneficjent koordynujący), Województwo Śląskie, Stowarzyszenie Krakowski Alarm Smogowy, Krajowa Agencja Poszanowania Energii S.A., Instytut VITO NV z Belgii, Słowacki Instytut Hydrometeorologii w Bratysławie, Ministerstwo Środowiska Republiki Czeskiej oraz 55 gmin województwa małopolskiego. Całkowity budżet projektu wynosi 17 mln euro (tj. 70 mln zł). Unia Europejska przeznaczyła na ten cel 42 mln zł.

Dołączenie Województwa Śląskiego do projektu LIFE stworzyło możliwość dotarcia do pełnych informacji ilościowych, przestrzennych o zanieczyszczeniach przemieszczających się wraz z masami powietrza. Zebrane dane jednoznacznie wskażą źródła, wytwarzające ponadnormatywną wielkość stężeń odnotowanych na stacjach monitoringu jakości powietrza w województwie śląskim. Ponadto informacje te będą uzupełnieniem pozostałych, międzynarodowych raportów, które pozwolą na stworzenie pełnego obrazu rozprzestrzeniania zanieczyszczeń powietrza na terenie Małopolski, Śląska, Słowacji i Czech.